

Kolednícké stretká pre všetkých

Manuál na prípravu a realizáciu koledníckych stretní

Úvod

Milá zodpovedná a/alebo sprevádzajúca osoba,

ďakujeme Ti, že sa si rozhodla pripraviť a zrealizovať koledovanie Dobrej noviny vo svojej farnosti. Ponúkame Ti tento manuál, v ktorom nájdeš informácie a tipy ako zrealizovať (prípravné) stretká pred koledovaním, ktoré vychádzajú z bohatých skúseností animátorov eRka. Nech Ti to poslúži ako dobrá pomôcka pre prípravu stretní, ktoré približujú život ľudí v afrických krajinách. Konkrétne stretká, ktoré sú v súlade s témou koledníckeho ročníka, nájdeš v [Metodických materiáloch Dobrej noviny](#).

Obsah

[Dôležitosť detského spoločenstva](#)

[Čo je stretko?](#)

[Druhy stretní](#)

[Odporúčania pre organizačné zabezpečenie stretnia](#)

[Návod ako pripraviť program stretnia](#)

[Spätná väzba po stretní i po koledovaní](#)

[Dobré rady pre prácu s predpripraveným stretním](#)

Dôležitosť detského spoločenstva

Cieľom, prečo eRko ako organizácia a hnutie vzniklo je **pomáhať pri výchove a neformálnom vzdelávaní detí a mladých ľudí na zrelé kresťanské osobnosti podieľajúce sa na rozvoji spoločnosti**, v ktorej žijú. Poslanie eRka sa uskutočňuje cez osobný príklad mladých ľudí, ktorí prežívajú spolu s deťmi život v spoločenstve. Spoločenstvo detí s animátormi sa buduje a rozvíja počas **pravidelných stretnutí (stretiek)**, ktoré sú základom činnosti eRka. Program pre deti zabezpečujú **dobrovoľníci**, pre ktorých eRko pravidelne pripravuje vzdelávacie kurzy a metodické materiály. Deti sa so svojimi vedúcimi stretávajú spravidla v týždenných alebo dvojtýždenných intervaloch. Stretko má **rodinný charakter**. Prostredníctvom aktivít, rozhovorov, príbehov, modlitby a hier prežívajú deti so svojimi vedúcimi radostné spoločenstvo. Cez osobný príklad vedúceho tak môžu robiť kroky k osobnej zrelosti a učia sa službe pre druhých. Rozvíjajú svoje talenty, vedomosti a zručnosti. Prácu s deťmi zakladá vedúci stretka na **kresťanských hodnotách** a ich prenášaní do praktického života. Vedúci stretka cez službu deťom uskutočňuje svoj osobný laický apoštolát v duchu eRkárskeho motta: *„Radostnou cestou svedectva viery, kráčame spolu malí i veľkí.“*

Čo je stretko?

Jedno stretnutie detského spoločenstva nazývame skrátene stretko. Ak by sme stretko mali definovať, bolo by to takto: **Stretko je príjemný čas v spoločenstve detí a vedúci, kedy sa spoločne zdieľajú, hrajú a zažívajú rôzne aktivity, ktoré rozvíjajú ich vedomosti, zručnosti, tvorivú a záujmovú činnosť. Toto sa uskutočňuje cez plánované a vedomé nasadenie materiálov a cez spoločnú činnosť detí.** V eRku sa detské spoločenstvo stretáva na stretku zvyčajne každý týždeň alebo každé dva týždne.

Deti prichádzajú na stretko, pretože chcú spolu niečo robiť. Kým dospelí majú potrebu viesť spoločný dialóg, deti na rozdiel od nich utvárajú svoju komunikáciu predovšetkým cez **činnosť**. Až keď sa pri nejakej činnosti dobre cítia, keď ich baví, dokážu sa spolu rozprávať. Preto, keď chceme, aby sa deti spolu rozprávali o nejakej téme, potom sa musíme pýtať, aké činnosti by sme mohli položiť za základ tohto rozhovoru.

Deti len zriedkavo robia niečo spolu preto, že by sa v prvom rade zaujímal o tých druhých. Potrebujú niečo iné, čo vzbudí ich záujem a pozornosť o **spoločnú činnosť**. Podobne si môžeme predstaviť nadviazanie kontaktov aj na stretku. Napríklad, keď prinesieme na stretko jeden alebo viac predmetov, vzbudíme v deťoch záujem a túžbu s predmetmi niečo robiť. A práve cez túto činnosť (ako dôsledok) sa spolu budú chcieť rozprávať. Cez tieto predmety (materiál) sa vytvorí komunikácia, prostredníctvom väzieb k určitým objektom sa vytvorí vzťahy medzi deťmi.

Každý materiál vzbudzuje v deťoch svoju vlastnú animáciu (vyzýva ich, pobáda k určitej činnosti), musíme dobre zvážiť, ktoré objekty deťom ponúkame, aby sa nimi zaoberali, pretože ony podstatne určujú, akým spôsobom si skupinka počas stretka vytvára svoje vzťahy. **Každý materiál musí byť používaný s cieľom**, aby z neho vyplývajúce procesy komunikácie mohli byť plánované a neboli iba produktom náhodne sa stretajúcich udalostí.

Druhy stretiek

Tematické stretko

Základom takéhoto stretka je **konkrétne téma**, ktorou sa celé stretko nesie a sú ňou inšpirované aj všetky aktivity na stretku. Metodické materiály Dobrej noviny sú jedným z typických príkladov tematických stretiek. Tohtoročné aj minuloročné materiály nájdete na <https://www.dobranovina.sk/materialy/> alebo vám ich vieme zaslať v printovej podobe na vyžiadanie (ak nie ste ešte prihlásení do aktuálneho koledovania).

Debatné stretko

Debatné stretko robíme vtedy ak **chceme s deťmi prerozprávať konkrétne tému**. Je vhodné prispôbiť ho veku, no odporúčame ho uskutočniť skôr s deťmi staršieho školského veku (12 a viac rokov).

Pre debatné stretko je vhodné:

- zvoliť aktuálnu tému alebo príležitosť resp. tému, ktorá účastníkov stretka zaujme a budú ochotní sa o nej rozprávať
- pripraviť miestnosť tak, aby každý na každého dobre videl a zabezpečiť vhodné osvetlenie
- pripravené občerstvenie (pitie a niečo sladké/slané na „zahryznutie“)
- mať jasného moderátora diskusie, ktorý sa postará o vyváženú komunikáciu (aby každý dostal možnosť vyjadriť sa a aby strážil pravidlá slušnej a férovej diskusie)

Príklad debatnej aktivity z metodických materiálov Dobrej noviny:

- “Keby som bol prezidentom Kene...” - celú aktivitu nájdete ako *Bonus 1* v Bonusových aktivitách na stretko (DN materiály 2022)

Hravé stretko

Ide o stretko, kedy **prostredníctvom hier deťom priblížime konkrétne veci, myšlienky a posolstvá**, napríklad globálne témy, reálie afrických krajín, tému ročníka a pod.

Základom hravého stretka je:

- rozmanitosť aktivít, ktoré sú prispôsobené veku a schopnostiam detí
- motivácia formou príbehu alebo konkrétnej myšlienky prípadne motta
- správne zvolené pomôcky a materiál, ktorý motivuje k zapojeniu sa
- jednotlivé hry zaradujeme tak, aby na seba nadväzovali a aby nás smerovali k stanovenému cieľu stretka

Príklad hravej aktivity z metodických materiálov Dobrej noviny:

- “Farmársky tréning” - celú aktivitu nájdete pod číslom 4 v Stretku 1 - Chlapec, ktorý sadil stromy (DN materiály 2022)

Akcia „Ideme von“

Akcia „Ideme von“ môže byť napríklad výlet na záver školského roku alebo víkendová akcia spojená s hrami niekde mimo našej obce, kde nechodíme často. Pre koledníkov to môže byť účasť na **Vyslaní koledníkov** (počas 3. adventného víkendu), či účasť na **Púti detí**, ktorá sa uskutočňuje každoročne v máji na 4 miestach na Slovensku (Levoča, Marianka, Obišovce a Rajecká Lesná).

Pri akcii „Ideme von“ je potrebné:

- vybrať vhodné miesto - ideálne je, ak to miesto poznáme alebo sa naň pôjdeme ako vedúci vopred pozrieť a zoznámime sa s ním (rovnako tak aj s cestou na toto miesto),
- informovať vopred rodičov detí (napr. prostredníctvom Koledníka) o tom, že sa stretko uskutoční mimo stretkárne a poskytnúť im všetky potrebné informácie a pokyny (kam presne ideme, kedy a kde sa stretneme, kedy sa vrátíme, čo presne si majú deti so sebou vziať, ako budeme cestovať a pod.),
- zaradiť vhodné aktivity, ktoré sa dajú na tom mieste uskutočniť.

Odporúčania pre organizačné zabezpečenie strečka

Spolupráca minimálne dvoch vedúcich

Odporúčame, aby na stretku boli prítomní **minimálne dvaja vedúci**, môže ich byť aj viac. Ak sú na stretku aspoň dvaja vedúci, vedia sa vzájomne podporiť a v prípade, že vznikne nejaký konflikt alebo neočakávaná situácia môže jeden z nich riešiť situáciu a druhý sa starať o deti, ktoré do toho nie sú zaangažované. Je ideálne, ak sa všetci vedúci prítomní na stretku podieľajú na príprave jeho programu a majú jasne rozdelené úlohy.

Je možné, že ako zodpovedná osoba organizuješ Dobrú novinu vo Vašej farnosti sama. Odporúčame Ti zavolať si na kolednícke stretká, ale aj na samotné koledovanie pomoc. Môže to byť Tvoj dobrý priateľ / dobrá priateľka, rodič niektorého z detí alebo môžeš pozvať na stretko Vášho kňaza, prípadne katechétu.

Pri spolupráci vedúcich pri príprave a realizácii strečka je dôležité:

- Aby si vedúci **dohodli spôsob spolupráce**. Mali by si určiť priority hodnôt, ktoré chcú deťom sprostredkovať. Vopred by si mali rozdeliť úlohy a mali by sa usilovať o jednotný postup.
- Aby sa **spoločne pripravovali na stretko**, boli informovaní o celom jeho priebehu a aby sa v prípade potreby mohli zastúpiť.
- Aby k úlohám, ktoré im boli zverené **pristupovali zodpovedne** a ak nastane nejaká komplikácia, dokázali spolu efektívne komunikovať a nájsť prípadné riešenie.
- Aby sa usilovali **objavovať v sebe talenty, rozvíjať ich**, vedeli si navzájom poradiť, ale dokázali aj ustúpiť, umenšovať sa, nezakrývať svojou osobnosťou druhého. Deti napätie medzi vedúcimi hneď vycítia.
- Zvyčajne platí, že **vedúci, ktorý je služobne starší, má zodpovednosť za toho druhého**, aj za rozvinutie jeho nadšenia.

Pozývanie na stretko

Úlohou vedúcich stretiek je **umožniť čo najviac deťom, aby prišli na stretko**.

Dávať informáciu o čase a mieste stretka, resp. pozývať na stretko, môžeme rôznymi spôsobmi:

- Zasláním správy rodičom detí (SMSkou, mailom, cez sociálne siete) - je potrebné vypýtať si kontakt na rodičov detí, ktoré budú koledovať.
- Ak sú deti staršie, môžeme kontaktovať priamo ich (SMSkou, cez sociálne siete).
- Poprosiť o propagáciu pána farára - oznam vo farských oznamoch, plagát na nástenke v kostole.
- Spolupracovať s miestnou školou resp. s učiteľmi, ktorí na nej vyučujú (zo skúseností vieme o mnohých dobrých spoluprákach eRkárov s vyučujúcimi náboženskej výchovy).
- Pripraviť špeciálne pozvánky na stretko a vhodiť ich deťom do poštových schránok.

Čo by mala obsahovať pozvánka na stretko?

- informáciu o aké stretko ide („Pozývame Ťa na druhé kolednícke stretko,“)
- dátum, čas a miesto jeho konania („ktoré sa uskutoční v sobotu 5. decembra od 14:00 do 16:00 v pastoračnej miestnosti na fare.“)
- čo si má účastník priniesť, prípadne iné dôležité informácie („Stretneme sa o 13:55 pred vchodom do fary. Nezabudni si vziať Koledníka.“)
- kontakt na zodpovedného za stretko („V prípade otázok sa ozvi Petke Mrkvičkovej, 0912 345 678.“)
- Odporúčame, aby bola pozvánka graficky pútavo spracovaná - môžeme využiť logá a obrázky spojené s Dobrou novinou a témou koledníckeho ročníka.

Ako pozvánka môže poslúžiť aj Koledník samotný.

Bezprostredná príprava stretka v stretkárni

Pred stretkom by sme mali do stretkárne ako vedúci **prísť v dostatočnom časovom predstihu**, aby sme stihli na stretko všetko pripraviť. Nepísaným pravidlom je, že **štvrt hodinku pred konaním stretka je už všetko pripravené** - každá pomôcka je na svojom mieste, všetok materiál je pripravený k použitiu a všetci vedúci prítomní na stretku vedia, ako stretko bude prebiehať a aké sú ich úlohy počas neho. Deti zvyčajne na stretko prichádzajú aj skôr.

Na stretko by sa vedúci mali naladiť aj vnútorne - tešiť sa na deti, nebyť v strese, snažiť sa zanechať iné povinnosti a možno aj nejaké starosti za dverami stretkárne. Ak neprichádzame na stretko v dobrej nálade kvôli tomu, čo sa stalo doma alebo cestou na stretko, mali by sme sa upokojiť a pokúsiť sa čo najlepšie na stretko naladiť. **Často platí, že nálada vedúcich stretka je náladou celého stretka.**

Starostlivosť o miesto stretnutí

Pre dobrý priebeh prípravy na koledovanie je dobré, ak sa stretávame vždy na rovnakom mieste. Zvyčajne ide o miestnosť na fare alebo v niektorej obecnej budove (kultúrny dom, škola a pod.) O túto miestnosť by sme sa mali príkladne starať a **udržiavať v nej čistotu a poriadok**. Mali by sme dodržiavať všetky pravidlá spojené s jej užívaním a vhodným spôsobom sa poďakovať pánovi farárovi alebo vedeniu obce za to, že sa v nej môžeme stretávať. Je užitočné, ak je v miestnosti dostatok stoličiek alebo miesta na sedenie a aj nejaké stoly, na ktorých môžeme vyrábať alebo písať. Odporúčame, aby ste sa **nebáli zapojiť deti do upratovania po skončení stretka** (môžu pomôcť umyť poháre, upratať výtvarné pomôcky, dať do poriadku stoličky a pod.).

Zo skúseností vieme, že niektoré kolednícke skupinky sa stretávajú v kostole alebo v jeho sakristii. Vtedy treba dbať na to, aby si deti uvedomovali, že sa nachádzame v posvätnom priestore.

Napĺňať základné potreby detí

S miestom stretnutia súvisí odporúčanie, aby sme nezabúdali pripraviť podmienky na to, **aby si deti mohli naplniť aj počas stretnutia svoje základné potreby** - aby sa mohli napiť, keď sú smädné; niečo menšie si zajesť, keď sú hladné; mať aj prístup na WC a pod. Môžeme v stretnutí vytvoriť akýsi kútik, či oázu, kde bude vždy pripravená voda/čaj a niečo na „zahryznutie.“ Je užitočné stanoviť si pravidlá. Napr. ak dieťa ide na WC, malo by dať vedieť vedúcemu alebo ak sa dieťa ide napiť alebo si niečo zajesť, aby bolo opatrné a nevylialo / nenatrúsilo - môžeme však tomu predísť tak, že počas stretnutia zaradíme jednu alebo viac prestávok na občerstvenie (deti tak budú mať dostatok času, počas ktorého môžu bez náhlenia naplniť svoje potreby).

Návod ako pripraviť program stretnutia

Stretnutie má svoju **štruktúru**, ktorá je dobrou pomocníčkou pri jeho príprave. Najskôr si potrebujeme ujasniť, akej **téme** sa chceme venovať, stanoviť si **cieľ** stretnutia s prihliadnutím na **vek** detí. Následne stretnutie naplníme **aktivitami** a na záver si spíšeme všetky **pomôcky a materiál**, ktorý potrebujeme pripraviť.

Tematické stretnutia uverejnené v materiáloch Dobrej noviny približujú autentický život ľudí v afrických krajinách - ich spôsob života a všetko, čo s tým súvisí (zvyky, tradície, prírodu, spôsob spolunažívania v miestnych komunitách...). Osobitným spôsobom sa venujeme deťom a mladým ľuďom, ktorí môžu byť koledníkom Dobrej noviny veľmi blízki. Snažme sa byť pri predstavovaní a zobrazovaní ich života pravdiví a vyvarujme sa stereotypom. Na stretnutí máme totiž zodpovednosť aj za to, aký obraz o svete si deti vytvárajú. Ak nevieme deťom odpovedať na niektoré otázky o ľuďoch či ich živote v subsaharskej Afrike, budme úprimní a povedzme, že nevieme, ale že skúsime nájsť odpoveď, ktorú prinesieme na najbližšie stretnutie. Medzitým si môžeme vyhľadať odpoveď na overených internetových stránkach alebo sa vždy môžeme obrátiť na kanceláriu Dobrej noviny - projektoví manažéri radi dovysvetlia kontext z praxe a vedomostí, ktoré majú o konkrétnych krajinách a témach.

Téma

Pri plánovaní stretnutia nám väčšinou napadne najprv téma stretnutia alebo to, **čo by sme chceli s deťmi na stretnutí zažiť**. Predovšetkým by sme si mali premyslieť, či bude zvolená téma pre deti **prínosná a zaujímavá**. Nesmie byť príliš všeobecná, ťažko sa nám budú pripravovať konkrétne aktivity a môže sa stať, že nenaplníme cieľ stretnutia.

Cieľ

Pod cieľom stretnutia rozumieme to, aby sme si stanovili, **čo chceme na stretnutí témou dosiahnuť**, napr. v čom chceme, aby sme pokročili, prípadne akú vlastnosť, schopnosť, zručnosť, či čnosť rozvinuli. Stretnutie rozvrhneme tak, aby sme postupne prišli k tomuto cieľu.

Príklad z metodických materiálov Dobrej noviny (28. ročník):

Téma - Chlapec, ktorý sadiť stromy.

Cieľ - Pomocou príbehu o Railovi priblížiť deťom tému 28. ročníka Dobrej noviny. Zároveň na príklade jednoduchého chlapca, ktorý sadiť stromy, poukázať na nezištnú službu pre svoju komunitu.

Vek

Pomôckou, akú tému zvoliť a aký cieľ si stanoviť, je vek detí. Ak ich poznáme, tak zohľadňujeme aj ich schopnosti. Na základe toho by sme mali zvoliť tému a cieľ, ale aj náročnosť jednotlivých aktivít počas stretnutia. Odporúčame zaradiť také aktivity, ktoré sú **zvládnuteľné** pre všetky zúčastnené deti na stretnutí, ale zároveň, aby ponúkali deťom **možnosť rozvinúť sa** a posunúť sa o kúsok vpred. Ak stretnutie nemá uvedený konkrétny vek, najčastejšie býva vhodné pre všetky deti.

Vlastné myšlienky a otázky

Keď si stanovíme tému a cieľ, spravíme si **brainstorming nápadov, myšlienok a otázok**, ktoré sa nám spájajú so zvolenou témou a cieľom. Môžu to byť pasáže zo Svätého písma alebo hodnotné myšlienky, ktoré môžeme zaradiť do úvodnej alebo záverečnej modlitby; nápady na konkrétne aktivity, ktoré môžeme zrealizovať počas stretnutia. Je užitočné porozmýšľať aj nad tým, aké otázky by mohli mať k téme stretnutia samotné deti (čo by pre ne mohlo byť nejasné alebo náročné) a pripraviť si na tieto otázky čo najjednoduchšie odpovede.

Priebeh stretnutia

V ďalšom kroku prípravy programu stretnutia sa snažíme vymyslieť jeho jednotlivé aktivity. Stretnutie zvyčajne začíname a končíme spoločnou modlitbou. V úvode stretnutia sa snažíme motivovať deti, aby sa zaujímali o tému stretnutia a následne postupne realizujeme jednotlivé aktivity stretnutia. Na konci je užitočné zhrnúť myšlienky a posolstvá stretnutia a zvolenej témy a dať deťom priestor na vyjadrenie spätnej väzby (ako sa im stretnutie páčilo, ako sa na ňom cítili, čo si z neho odnášajú a pod.). V závere je okrem záverečnej modlitby ešte priestor na odovzdanie dôležitých informácií, napr. kedy bude ďalšie stretnutie alebo čo špeciálne si naň majú deti priniesť.

Vstupný barometer na začiatku stretnutia

Po príchode detí na stretnutie sa ešte tesne pred jeho začiatkom môžeme s deťmi chvíľu neformálne porozprávať alebo zaradiť tzv. vstupný barometer, ktorého cieľom je **zistiť, v akej nálade resp. s čím prichádzajú na stretnutie**. Ak vnímame, že je nálada medzi deťmi ťažšia, môžeme im poskytnúť priestor, aby sa vyrozprávali alebo zaradiť niečo radostné na odľahčenie (krátku hru, pieseň, energizér,...).

Príklad: Máme nakreslené tri tváričky: usmiate, smutnú a ani/ani.... a deti môžu prísť a dať za seba čiarku tam, podľa toho, ako sa cítia.

Motivácia

V úvode stretnutia je nevyhnutné **vzbudiť záujem detí o jeho tému**. Ak niekto robí niečo rád, väčšinou sa mu podarí dosiahnuť to, čo si zaumienil. Aj my si ľahšie a lepšie zapamätáme to, o čo máme skutočný záujem. Preto je dôležité deti motivovať. **Čím silnejšia je naša motivácia, tým väčší je náš výkon a chuť zaujímať sa o nové veci.**

Najlepšia motivácia je zvedavosť, ktorá je jednou z najsilnejších pohnútok detí, ďalej je to vzбудený záujem o vec alebo tému, taktiež radosť z činnosti a dobrá atmosféra.

Ako prebudíme záujem u detí?

- Sami prejavujeme nadšenie v tom, čo chceme sprostredkovať.
- Využívame tvorivosť a sebaujadravanie detí.
- Aktívne zapájame deti do rozhovorov.
- Pravidelne obmieňame činnosti.
- Využívame prekvapenia a neobvyklé činnosti.

- Nebojme sa zadať skupine súťaživé a problémové úlohy.
- Dávajme deťom hádanky, na ktoré im potom odpovieme.
- Používajme príklady, príbehy, osobné svedectvo.

Príklady úvodnej motivácie na detskom stretku:

- Vyzdobiť stretkáreň v súlade s témou stretku (pri koledníckych stretkách to môžu byť predmety z Afriky, plagát, či fotky s témou koledníckeho ročníka,...).
- Príbeh, ktorým budeme prepájať jednotlivé aktivity.
- Jeden alebo viacerí vedúci sa môžu prezliecť za postavy, ktoré budú deti stretkom sprevádzať.
- Zaujímavou motiváciou môže byť krátka scénka, ktorú na úvod zahrajú animátori, a ktorá nás uvedie do témy stretku.
- Špeciálny predmet, ktorý súvisí s témou stretku.
- Obrázok, ktorý v úvode stretku majú deti poskladať, aby zistili, o čom bude stretko.
- Tému stretku môžeme napísať po slovách na menšie papieriky a skryť ju v stretkárni. Deti musia všetky skryté papieriky nájsť a tak odhalia tému.
- Aj úvodná modlitba môže byť súčasťou motivácie stretku pokiaľ je inšpirovaná danou témou.

Modlitba na stretku

Modlitba je **neoddeliteľnou súčasťou každého detského stretku** v eRku. Pri modlitbe vytvárame priestor, aby sa deti mohli aktívne zapojiť a vyjadriť.

Formy modlitieb na stretku

- **Naučené modlitby** (napr. Otče náš, Zdravas Mária, Sláva Otcu).
- **Modlitby vlastnými slovami:** Keď Bohu ďakujeme alebo ho prosíme, môžeme povzbudiť deti, aby tiež nahlas vyslovili svoju modlitbu. Nikdy nenútime deti, aby sa pri modlitbe vydarili (nechávame im slobodu, či sa zapoja alebo nie).
- **Kreatívne modlitby:** V eRku máme taktiež radi rôzne kreatívne modlitby, pri ktorých sú deti aktívne zapojené, napr. niečo píšú, kreslia, vyrábajú a pod. Je vhodné na úvod pripraviť kreatívnu modlitbu, ktorá nás spolu s motiváciou uvedie do témy stretku alebo pripraviť modlitbu k téme na záver stretku, kedy deti budú viac preniknuté jej myšlienkami. Nezabudnime, že ak ideme pri modlitbe čosi písať, vždy deťom dopredu povieme, či si to budeme potom neskôr aj čítať, alebo je to len pre nich.

Priebeh modlitby

- Pred začiatkom modlitby si pripravíme všetky pomôcky.
- Spolu s deťmi sa usadíme do kruhu a vysvetlíme im, ako bude modlitba prebiehať, čo počas nej budú potrebovať a čo v nej budeme robiť.
- Tesne pred začatím položíme do stredu kruhu zapálenú sviečku, čo môžeme vysvetliť deťom ako symbol Ježiša Krista. Keď sviečka horí, je to ten exkluzívny čas modlitby, ktorý venujeme iba Bohu.
- Na úvod modlitby sa prežehnáme.
- Dĺžka modlitby nech je primeraná, aby sa deti dokázali počas nej sústrediť. Platí zásada, čím mladšie deti, tým kratšia modlitba.
- Organizácia modlitby a jej „kreativita“ by nemala zatieniť pravú podstatu modlitby - stretnutie a rozhovor s Bohom.

- Pri modlitbe vychádzame najmä zo Svätého písma, z liturgického roka a z toho, čo chceme deťom aj odovzdať. Počas modlitby môžeme na jej úvod a/alebo záver zaradiť vhodnú pieseň.
- Počas modlitby je potrebné sa stíšiť a trochu upokojiť, ale nie zrazu dať na seba trpiteľský výraz tváre a zastretý hlas. Aj pri modlitbe sme radostnými koledníkmi - správame sa prirodzene.
- Ak máme pri modlitbe prítomného kňaza (diakona), dohodneme sa s ním a poprosíme o požehnanie na záver modlitby.

Nezabudnime, že vedúci detského spoločenstva (animátor), ktorý sa modlí a snaží sa viesť osobný a aktívny duchovný život, vie tento život sprostredkovať aj ďalej. Dobrý animátor sa za svoje stretko pravidelne modlí a snaží sa byť dobrým vzorom.

Aktivity

Vyššie sme sa dočítali, že je najlepšie, ak modlitbou začíname stretko. Je to nespochybniteľné. Zo skúseností sme však zistili, že niekedy sa nám viac hodí začať stretko motiváciou, teda vzbudiť záujem o tému u detí a potom pokračovať úvodnou modlitbou. Je to vždy na posúdení vedúcich stretku.

Po úvodnej modlitbe a motivácii zaraďujeme ďalšie vhodné aktivity k téme:

- Mali by byť **rôznorodé**, môžeme **využívať viaceré formy** - hry, tvorivé a kreatívne aktivity, pohybové aktivity, aktivity, ktoré rozvíjajú myslenie detí (hádanky, kvízy, hlavolamy...), so staršími deťmi diskusné aktivity a pod.
- Aktivity môžeme realizovať spoločne ako celé spoločenstvo, ale niektoré aktivity môžeme vykonávať aj v menších skupinkách.
- Vyberáme vhodné aktivity s dôrazom na ich prispôsobenie schopnostiam detí.
- Nápady a inšpirácie môžeme **čerpať aj z úvodného brainstormingu**, kde sme si spísali nápady, myšlienky a otázky k téme.
- Je užitočné mať jednu, či dve aktivity v zálohe, pre prípad, že by deti aktivity nebavili.
- Pri realizácii aktivít **dbajme na bezpečnosť detí**.
- Stretko zbytočne nepredlžujme - snažme sa dodržať čas, ktorý sme si vopred stanovili a o ktorom sme informovali aj rodičov detí (aby vedeli, kedy môžu prísť po skončení stretku po svoje dieťa).

Pri príprave na koledovanie venujeme špeciálnu pozornosť tvorivým aktivitám. Spolu s deťmi si pripravujeme kostýmy, dobronovinové hviezdy, ale veľa času venujeme aj nácvikom piesní a koledníckeho programu. **Majme odvahu zapojiť deti do príprav koledovania** a dajme im možnosť napr. vybrať piesne, ktoré budeme spievať. Nech majú deti možnosť vyjadriť svoje nápady na vylepšenie nášho koledovania a nájdime si čas na to, aby sme tieto nápady zapracovali, pokiaľ budú podnetné a zamerané na spoločné dobro.

Zhrnutie témy

Nesmieme zabudnúť na konci zhrnúť naše stretko - to, čo chceme, aby si deti zo stretku odniesli. Je dobré si urobiť pomocné body na zhrnutie už pri príprave stretku. Je dôležité, aby sme **stretko ukončili pozitívne** a aby deti z neho odchádzali s radosťou a s túžbou prísť opäť na ďalšie stretko.

Spätná väzba

Tento bod sa dá spojiť aj so zhrnutím témy, ale chceme v ňom zistiť, **čo sa deťom páčilo na stretku a čo nie**. Je dobré si niektoré vhodné postrehy aj zapísať, aby sme to do budúca mohli zlepšiť. Spätnú väzbu môžeme s deťmi robiť rôznymi tvorivými spôsobmi.

Niekoľko príkladov:

- Deti si zavrú oči a na prstoch ruky ukážu koľko bodov by dali tomuto stretku, resp. jeho konkrétnym aktivitám.
- Deti palcom ukážu – nahor, nadol, vodorovne - ako sa im stretko alebo aktivity páčili.
- Svoj pocit zo stretku, či z aktivity, deti vyjadria na škále – farebne, slovné označenia, či matematické od + do -.
- Môžeme mať na stretku svojho maskota – plyšáka, ktorému deti porozprávajú, čo sa im páčilo, čo menej alebo vôbec... alebo čo by chceli. Vedúcim priamo by to možno nepovedali, ale tomuto kamarátovi sa zveria.
- Ďalšou možnosťou je spätnú väzbu napísať a vložiť do pripravenej schránky.

Pomôcky

Pri príprave stretku si môžeme už priebežne spisovať, čo budeme potrebovať k jednotlivým aktivitám a zapísať si to potom na jedno miesto. **Pomôcky a materiál na stretko nemusia byť zložité**. Vedúcemu pomôže, ak bude mať doma zbierku materiálov, napr. rolky od WC papiera, obaly z jogurtov, rolky od alobalu..., jednoducho to, čo iní odhadujú. Často pri pohľade na takú zbierku nám niečo vhodné napadne, čo robiť s deťmi a ako. Alebo máme po ruke veci, ktoré by sme naraz ťažko zabezpečili, hoci by boli pri nejakej práci vhodné. Vždy dbajme, aby sme mali dostatok pomôcok pre daný počet detí na stretku.

Spätná väzba po stretku i po koledovaní

Keď deti po skončení stretku odídu, je dobré, ak ako **vedúci zostaneme ešte pár minút v miestnosti a zhodnotíme si práve skončené stretko** - darujeme si navzájom spätnú väzbu. Ak sa ponáhľame, nájdime si v najbližších dňoch čas na zhodnotenie. Niektorí vedúci to robia tak, že keď sa stretnú, aby pripravili ďalšie stretko, najskôr zhodnotia to predchádzajúce. Nájdite si spôsob, ktorý Vám bude najviac vyhovovať. Ak robíme z nejakého dôvodu stretko sami, venujme niekoľko minút vlastnej reflexii stretku - buď tesne po stretku alebo vo vhodnom čase doma.

Spätná väzba zabezpečuje náš osobný rozvoj, posúva nás dopredu. Pomáha nám spätne analyzovať situáciu, stretko, aktivitu. Snažme sa pri nej pravdivo sa pozrieť na to, čo sa udialo. Pri spätnej väzbe po stretku by sme sa mali pozrieť na to, či sme splnili jeho cieľ. Pozrieť sa na vhodnosť zaradených aktivít a metód, zamyslieť sa nad prínosom stretku pre zúčastnené deti a reflektovať prípadné problémy, či komplikácie, ktoré nastali - napr. nevhodné správanie sa detí alebo ich negatívna reakcia na niektorú aktivitu... Nezabudnime pomenovať nielen to, čo nevyšlo alebo mohlo byť lepšie, ale oceňme aj to, čo sa podarilo alebo vyšlo dokonca nad očakávania. Je užitočné, ak si **spätnú väzbu zaznamenáme**, pretože sa k nej časom môžeme vrátiť a hlbšie si ju preskúmať (môžeme identifikovať, kam sa posunulo naše stretko i my ako jeho vedúci).

Pomôcť nám môžu aj tieto otázky:

- Ako to prebehlo?
- Dosiahli sme cieľ, ktorý sme si stanovili?
- Čo nebolo dobré/vhodné?
- Ako to môžeme nabudúce zlepšiť?
- Na čo si máme dať pozor?
- Za čo by sme sa mohli pochváliť?

Pozývame Vás, aby ste si podobným spôsobom **zhodnotili** nielen každé kolednícke stretko, ale aj **celý priebeh prípravy a realizácie koledovania** vo Vašej farnosti. O spätnú väzbu môžete požiadať aj pána farára alebo iných dôležitých dospelých vo Vašej farnosti. Nezapudnite o ňu požiadať hlavne deti, ktoré koledovali a ich rodičov. Spätná väzba Vám môže pomôcť zlepšiť koledovanie pre nasledujúci rok.

Dobré rady pre prácu s predpripraveným stretkom

Ako sme už spomenuli, v [metodických materiáloch Dobrej noviny](#) nájdeme už pripravené námety na kolednícke stretká v duchu aktuálnej témy ročníka Dobrej noviny. Nemusíme teda nutne pripravovať program vlastných koledníckych stretiek. Je skutočne rozdiel v tom, či vedúci vytvára vlastné stretko alebo chce využiť námet už predpripraveného stretku. Napriek tomu, že tvorcovia DN materiálov sú skúsení eRkári, nepoznajú deti z Vášho stretku, a preto nie všetko, čo pripraví a navrhne, musí presne vyhovovať deťom, ktoré máte na stretku. Takéto námety na stretká je potrebné upraviť a prispôbiť.

Niekoľko dobrých rád, ako postupovať pri realizácii predpripraveného námetu na stretko:

1. Celé stretko si najskôr dôkladne (aj niekoľkokrát) prečítame a snažíme sa porozumieť jeho téme, cieľu, ako aj jednotlivým aktivitám.
2. Ak nám nie je niečo jasné, poradíme sa a snažíme sa predstaviť si, ako by mohli jednotlivé aktivity prebiehať.
3. Vždy máme možnosť ich upraviť alebo pozmeniť priebeh aktivity tak, aby lepšie vyhovovala schopnostiam našich detí na stretku.
4. Pozorne si prečítame aj všetky pomôcky, ktoré by sme si mali na stretko pripraviť. Je predpoklad, že viaceré budeme mať k dispozícii, ale niektoré budeme musieť pripraviť alebo vyrobiť, či kúpiť.
5. Niektoré pomôcky nájdeme v materiáloch už pripravené vo forme príloh, ktoré si môžeme vytlačiť, okopírovať alebo prekresliť.
6. Pri každej aktivite nezabúdajme posúdiť jej vhodnosť a náročnosť. Ak námet obsahuje viacero možností alebo variánt ako danú aktivitu uskutočniť, vyberieme si tú, ktorá sa bude zdať najvhodnejšia z hľadiska schopností našich detí na stretku.

Ak je to v našich silách, venujme príprave na koledovanie 4 stretnutia. Na dvoch sa môžeme venovať tematickým stretkám, ktoré nám priblížia život ľudí vo vybranej africkej krajine, pre ktorých koledujeme - ďalšie dve stretká môžeme venovať príprave na samotné koledovanie - nácviču koledníckeho programu, piesní; príprave kostýmov a pod. Každé kolednícke stretko, ktoré

zrealizujeme, bude veľkým darom pre jeho účastníkov. Je však úplne v poriadku, ak počet stretiek bude nižší.

TIP: Chceme dať do pozornosti, že koledovanie Dobrej noviny nemusí skončiť v deň, kedy spoločne zakoledujeme. Môžeme deti pozvať na pokolednícke stretko, kde si spoločne zhodnotíme našu prípravu na koledovanie i koledovanie samotné, môžeme sa podeliť o zážitky, ktoré sme získali a spoločne sa potešiť z dobrého diela, ktoré sme vykonali. Nezabudnime rozdať darčeky pre koledníkov zo strediska.

ZÁVER

Zaujala Ťa téma tvorby stretiek ako takých? Chcel/a by si vedieť viac o metodike eRka? Či sa rovnou stať členom/členkou eRka? Viac informácií o poslaní eRka nájdete na stránke <https://erko.sk/> v sekcii O nás. Neváhaj nás kontaktovať na dn@erko.sk alebo napíš rovno na erko@erko.sk a pridaj sa k nám na pravidelnej báze. Budeme sa tešiť! :)

Prajeme Ti veľa síl a radosti do príprav a organizácie koledníckych stretiek. Sprevádzame Ťa modlitbami.

Za prípravu materiálu ďakujeme členom PEPO komisie eRka a tvorcom stretiek v Metodických materiáloch Dobrej noviny. PEPO (pedagogicko-poradenská) komisia eRka realizuje ciele eRka v oblasti pedagogiky, psychológie, didaktiky a výchovy. Organizuje kurzy pre vedúcich detských spoločenstiev, zabezpečuje odbornú časť podujatí pre vedúcich eRka. Zároveň zabezpečuje vydávanie metodického časopisu LUSK, metodických materiálov a publikácií pre vedúcich.

Neprešlo jazykovou úpravou.